

Andrzej Gocłowski (1942-2024)

18 października 2024 r. pożegnaliśmy na Cmentarzu Północnym w Warszawie naszego wieloletniego Kolegę i Przyjaciela, Andrzeja Gocłowskiego.

Urodził się 7 października 1942 r. w Lublinie. Geografię studiował na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i przez pierwsze 10 lat działalności zawodowej związany był z tą uczelnią. Początkowo specjalizował się w zakresie hydrografii. Kilka lat pracował jako asystent w Zakładzie Hydrografii, kierowanym przez profesora Tadeusza Wilgata, następnie przeniósł się do kierowanej przez profesor

Anielę Chałubińską Katedry Geografii Regionalnej i tej dziedzinie geografii pozostał wierny przez wszystkie dalsze lata swojej kariery naukowej. W 1974 r. doktoryzował się na podstawie pracy pt. *Dział wodny Odra-Wisła i jego ewolucja* (promotorką była prof. Chałubińska). W 1975 r. przeniósł się do stolicy i podjął pracę na Uniwersytecie Warszawskim, w Zakładzie Geografii Regionalnej, gdzie pracował aż do przejścia na emeryturę w 2012 r. Tu, z inspiracji kierownika Zakładu profesora Bolesława Dumanowskiego, zajął się problematyką relacji między środowiskiem przyrodniczym a osadnictwem. Analizował głównie zależności między granicami fizycznogeograficznymi a różnorodnymi cechami osadnictwa (lokalizacją, rozwojem, trwałością) na terenie Polski i Europy Wschodniej. Zajmował się hierarchizacją poszczególnych rodzajów granic fizycznogeograficznych z punktu widzenia ich znaczenia dla osadnictwa. Opracował oryginalną koncepcję przyrodniczo-humanistycznego podejścia badawczego. Uwzględniało ono zarówno geograficzną atrakcyjność granic przyrodniczych dla osadnictwa, jak również uwarunkowania historyczne przy wyznaczaniu rubieży rozprzestrzeniania się osadnictwa. Przez kilka lat prowadził na Krymie badania terenowe dotyczące tej problematyki. Ich wyniki przedstawił w rozprawie habilitacyjnej pt. *Przyrodnicze uwarunkowania lokalizacji i trwałości miast na Półwyspie Krymskim (VI w. p.n.e. – XX w. n.e.)*, będącej podstawą nadania Mu w 1994 r. stopnia doktora habilitowanego Nauk o Ziemi w zakresie geografii. W późniejszym okresie zajmował się także zagadnieniami etniczno-kulturowymi w krajach Europy Południowo-Wschodniej oraz problematyką turystyczną. Wykładał nie tylko na UMCS i UW, ale także na uczelniach w Łowiczu, Siedlcach i Lublinie. Przekazywał swoją wiedzę studentom, ale był też cenionym popularyzatorem geografii. Przez wiele lat występował jako ekspert w popularnym teleturnieju „Wielka Gra”. W ostatnich latach współpracował z Mazowieckim Biurem Planowania Regionalnego w Warszawie. Był wnikliwym recenzentem wielu artykułów, publikowanych na łamach samorządowego czasopisma naukowego MAZOWSZE Studia Regionalne.

Choć z wykształcenia był przyrodnikiem, w głębi duszy czuł się bardziej humanistą. Pasjonowała go historia i geopolityka; na te tematy mógł dyskutować godzinami. Impono-

wał nam swoją erudycją w tych dziedzinach. Był przy tym bardzo skromnym i uczynnym kolegą. Ceniliśmy też Jego autoironiczne poczucie humoru.

Obszarem szczególnie Mu bliskim była Ukraina. Bywał tam wielokrotnie, zarówno za czasów dawnego ZSRR, jak i po uzyskaniu przez nią niepodległości. Brał udział, także będąc już na emeryturze, w wielu organizowanych w Ukrainie konferencjach geograficznych i historycznych, gdzie wygłaszał i publikował swoje referaty. Przyjaźnił się z wieloma ukraińskimi geografami, historykami, archeologami. W ostatnich latach wspierał ich duchowo i materialnie. Po napaści Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. dopomógł kilkorgu z nich znaleźć w Polsce schronienie i zatrudnienie.

Mimo dręczącej Go w ostatnich latach poważnej choroby nadal utrzymywał bliskie kontakty z Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, na którym przepracował blisko 40 lat. Zmarł 13 października 2024 r.

Koleżanki i koledzy z Zakładu Geografii Regionalnej UW, Warszawa